



# Avtalebestemmelser og lokalt lønnspolitisk arbeid

Grunnkurs i forhandlingskompetanse  
Leksjon 2

# 3 kapitler - 3 arbeidstakergrupper i HTA

## Kapittel 4:

- Omfatter skolelærere, barnehagelærere, pedagogiske ledere, **PP-rådgivere, styrere, rektorer, inspektører og avdelingsledere** evt. andre
- Lønnsdannelse gjennom sentrale forhandlinger mellom KS og Unio og i lokale forhandlinger i kommunen

# 3 kapitler - 3 arbeidstakergrupper i HTA

## Kapittel 3: Lederkapitlet

- Omfatter toppledere, **rektorer, styrere, inspektører, avdelingsledere** og andre med ansvar for budsjett, økonomi og/eller personale
- All lønnsdannelse skjer i årlige lokale forhandlinger i kommunen

## Kapittel 5: Andre ansatte – med høyere akademisk utdanning

- Få fra Utdanningsforbundet – PP-rådgivere
- All lønnsdannelse skjer i årlige lokale forhandlinger i kommunen

# Det er flere veier til høyere lønn i kapittel 4

## 4.2.1 Lokale pottforhandlinger

- De sentrale parter kan avsette en del av rammen til lokale forhandlinger – pottforhandlinger
- Potten er en prosentandel av lønnsmassen i den enkelte kommune
- Alle organisasjonene forhandler med kommunen om fordeling av potten

## 4.2.2 Særskilte forhandlinger

- Ved bl.a. omgjøring av stillinger og endringer i ansvar og arbeidsområde
- Arbeidsgiver må stille meg egne midler

# Det er flere veier til høyere lønn i kapittel 4

## 4.2.3 Beholde og rekruttere arbeidstakere

- Arbeidsgiver stiller med egne midler

## 4.2.4 Kompetanse

- Når arbeidstaker tatt gjennomført relevant videreutdanning
- Arbeidsgiver stiller med egne midler

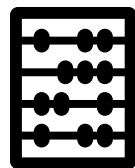
*Før 4.2.1 forhandlingene: Gå gjennom og se om det er krav som kan stilles utenfor potten – og bør omfattes av de andre forhandlingsbestemmelsene.*

# Noen begreper som er greie å kunne



## Lønnsmasse

- Summen av det alle arbeidstakerne tjener i løpet av et år



## Rammen

- Den totale kostnaden av lønnsveksten og fellesbestemmelser partene har blitt enige om - oppgis som regel i prosent av lønnsmassen.
- Partene sentralt kan avsette deler av rammen til lokale pottforhandlinger

# Noen begreper som er greie å kunne



## Potten

- Dette er det samlede beløpet partene sentralt er enige om at det skal forhandles om lokalt i kapittel 4.2.1.



## Pro Rata

- Den andelen av den lokale potten som gir Utdanningsforbundets medlemmer den samme prosentvise lønnsvekst som den prosenten som er avsatt til lokale forhandlinger

# Hva forhandles sentralt med KS i kap 4 ?

De sentrale parter forhandler om sentrale tillegg og fellesbestemmelser

De sentrale parter fastsetter om det skal avsettes midler til lokale 4.2.1 forhandlinger og evt. størrelsen på potten



# Rammer for lokale pottforhandlinger (kap 4)

## Sentrale føringer:

- Pottens størrelse
- Lønns- og forhandlingsbest.
- Spilleregler
- Avtalte føringer

## Lokale føringer:

- Lønnspolitikk med kriterier
- Referat 3.2.1-møte
- Protokolltilførsel fra forrige forhandling

**De lokale lønnsforhandlingene  
(4.2.1 forhandlinger)**

# Spilleregler for 4.2.1-forhandlingene – vedlegg 3

- De lokale partene nedsetter beregningsutvalg
- Partene fastsetter tidspunkt for oversendes av krav
- Organisasjonene gis anledning til å begrunne sine krav
- Arbeidsgiver legger fram (første) tilbud i fellesmøte
- Første tilbud bør gjenspeile krav både fra organisasjonene og arbeidsgiver og ikke omfatte for stor del av potten

# Spilleregler for 4.2.1-forhandlingene – vedlegg 3

- Tilbudet skal omfatte evt. tilbud til uorganiserte
- Organisasjonene argumenterer for sine gjenstående krav før det gis ytterligere tilbud
- Organisasjonene skal være orientert om tilbud som gis, presentert i fellesmøter
- Underskriving av protokoll når hele potten er fordelt og organisasjonene har fått oversikt over samlet bruk

## HTA 3.2 Lokal lønnspolitikk

- Hovedtariffavtalens lønnssystem **forutsetter** at det **utarbeides** en **lokal lønnspolitikk** som må gjøres **kjent** for alle **ansatte**, slik at det skapes forutsigbarhet og mulighet for den ansatte til å innrette seg i henhold til lønns- politikken.
- Arbeidsgiver tar initiativ til regelmessig **revidering** av den lokale lønnspolitikken, for å sikre at det er sammenheng med kommunens/fylkes- kommunens/virksomhetens mål. Den lokale lønnspolitikken og kriterier for lokale lønnstillegg utformes etter drøftinger med de ansattes organisasjoner. Det skal tilstrebes enighet om kriteriene

Det forutsettes at lønn benyttes som et personalpolitisk virkemiddel. Lønnspolitikken skal bl.a. bidra til å:

- motivere til kompetanseutvikling
- motivere til mer heltid
- beholde, utvikle og rekruttere
- sikre kvalitativt gode tjenester
- fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Er det utarbeidet lokal lønnspolitikk for (fylkes-) kommunen?

	Ja	N=
2010	85 %	
2012	90,60 %	351
2014	93,50 %	417
2017	93,70 %	395
2021	96,54 %	260

## Når ble den lokale lønnspolitikken sist revidert?

	2012	2017	2021
	N=350	N=370	N=252
Før siste HTA-forhandling	71 %	55 %	59 %
Etter siste HTA-revisjon	19 %	43 %	36 %
Vet ikke	10 %	2 %	5 %

2021	N=252	Antall
Før 1/5-2016	13 %	32
1/5-2016-30/4-2018	12 %	31
1/5-2018-30/4-2020	34 %	85
Etter 1/5-2020	36 %	91
Vet ikke	5 %	13

*På en skala fra 1–5 der «1» betyr at «kriteriene for lønnstillegg er uforutsigbare» og «5» betyr at «kriteriene for lønnstillegg er forutsigbare», hvor vil du plassere kriteriene for lønnstillegg slik de framkommer i lønnspolitikken i din kommune?*

			Antall
Uforutsigbare	1	3 %	8
	2	7 %	19
	3	28 %	74
	4	43 %	111
Forutsigbare	5	16 %	43
	Vet ikke	2 %	6
		N=	261

*I hvor stor grad er Utdanningsforbundet og arbeidsgiver enige om innholdet i den lokale lønnspolitikken?*

	2012	2014	2017	2021
	N=350	N=417	N=370	N=251
Helt enig	7 %	8 %	7 %	9 %
Ganske enig	61 %	66 %	75 %	74 %
Helt enig/ganske enig	68 %	75 %	82 %	83 %
Ganske uenig	19 %	18 %	14 %	15 %
Helt uenig	2 %	2 %	2 %	0 %
Vet ikke	11 %	6 %	2 %	2 %



Spillereglene er IKKE noe arbeidsgiver eller organisasjoner kan endre – de SKAL følges – om partene ikke blir enige om annet

Hensikten: reelle forhandlinger og likeverdighet

# Oppgave

Er lønnspolitikken i din kommune utformet i tråd med de krav som er satt til lokalt lønnspolitisk dokument?

Er de sentrale spillereglene fulgt i den lokale lønnspolitikken?